

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 8. Dopisi se pošiljajo urednistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju post. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Balkanska vojna.

Slavnostni dnevi v Bukarešti.

Balkanska vojna, ki je vznemirila vso Evropo, je postavila tudi Rumunijo, najmočnejšo balkansko državo, pred — fait accompli. Rumunska je bila do sedaj skoro nepoznana; Tendence njene politike je bila predvsem miroljubna, tako da je živel v najboljših odnosih z vsemi evropskimi velesilami in tudi balkanskimi državami. Zdi se pa, da je le malo preveč igrala v vodah trozveze, ki je iskala na Balkanu le svoje koristi. Rumunija se ni dobro zavedala svoje važne pozicije na Balkanu in tako se je zgodilo, da je stala s trozvezo vred v balkanski vojni tudi ona pred dovršenim dejstvom. Niti trozveza niti Rumunija nista bili čisto nič informirani o zakulisnih dogodkih, ki so se pleli zadnja leta med balkanskimi državami in tripelentento.

Danes igra Rumunija v evropskem koncertu izvanredno važno vlogo. V teh kritičnih dnevih, ki vise nad celo Evropo, tekmuje trozveza in tripelententa z vsemi močmi na to, da pridobita na svojo stran to važno in jako močno balkansko državo. Trozveza bi imela v Rumuniji protitež proti finančno in vojaško izmučeni balkanski zvezi, tripelententa pa bi s pridobitvijo Rumunije končala veliko delo pokojnega angleškega kralja Edvarda VII. V tem slučaju bi bil namreč obroč okoli trozveze popolnoma sklenjen in šanse za tripelentento bi se znatno zboljšale. Da bi v slučaju evropske vojne stopila na stran tripelentente tudi balkanska zveza, je samoočbeni umevno, ker imata oba v Orijentu iste interese.

Trozveza je v dosego svojega namena poslala v boj Avstrijo, tripelententa Rusijo. In tako smo doživeli v Bukarešti v zadnjem času jako zanimive obiske, katerih cilj je bil isti. Avstrijski obiski so bili predvsem strogo političnega značaja. Tako zunanji minister grof Berchtold, kakor sedanji šef generalnega štaba Hötendorf, sta potovala v strogo zaupni misiji. Pred par dnevi se je mudil v Bukarešti tudi predsednik bolgarskega sobranja dr. Danev, da se informira o rumunskih željah glede likvidacije Turčije.

Rusija je svojo misijo izvršila na čisto poseben način. Na obisk grofa Berchtolda v Bukarešto se pred balkansko vojno, ko je grozila evropska kriza, je car Nikolaj II. odgovoril s tem, da je imenoval rumunskega kralja Karola — maršalom ruske vojske, zadnji obisk generala Hötendorfa s cesarjevim lastnoročnim pismom, pa je car paraliziral s tem, da je povodoma 35letnice padca Plevne odposlal v Bukarešt veliko rusko odposlanstvo z velikim knezom Nikolajem Mihajlovičem na čelu, da izroči rumunskemu kralju rusko maršalsko palico. Da je imela ta ruska privatna misija tudi politično ozadje, je več kot jasno in to tembolj, ker je bil ruski obisk v neposredni zvezi z obiskom dr. Daneva v Bukarešti.

Bukarešt se je povodoma obiska velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča oblekel v praznično obleko. Gosta so na kolodvoru razven kralja in kraljice pričakovali tudi vsi ministri in velikanstva množica ljudstva, ki je visokega ruskega gosta z nepopisnim navdušenjem pozdravljala.

Prejela ruske maršalske palice kralju Karolu se je izvršila na slavnosten način v kraljevski palači. Ceremoniji so prisostvovali kraljica, princa Ferdinand in Karol, dvorno spremstvo in »suite« velikega kneza. Veliki knez Nikolaj Mihajlovič je nagovoril kralja z besedami: Dovolite sile, da Vam v imenu svojega prevzvišenega vladarja povodom obletnice zavzetja Plevne, kjer so naše čete korakale skupno z Vašimi, izročim maršalsko rusko palico in lastnoročno pismo svojega vladarja, carja Nikolaja.

Kralj Karol se je v svojem odgovoru spominjal slavnih dni pred Plevno, ko je poveljeval skupni rusko-rumunski armadi, se zahvalil za veliko odlikovanje, ki ne pomeni samo njegovo ampak odlikovanje cele rumunske armade in napil na zdravje carja Nikolaja in njegove močnejše armade.

Misija velikega kneza Mihajloviča bo v Bukarešti gotovo zapustila svoje sledi, posebno med narodom. Rumunija se nahaja na razpotju: Ali s trozvezo, ali s tripelentento in balkansko zvezo. Vsekakor so njeni interesi bližji interesom tripelentente in balk. zveze, kakor interesom trozveze, od katere ni imela dosedaj nobenega dobička.

Katero pot si bo izbrala, bomo videli v kratkem.

Pismo iz Belgrada.

Belgrad, 28. nov. (11. dec.) 1912.

Nek očividec, ki je bil prisoten v generalnem štabu v Vranju, ko je došla radostna vest, da je Skopje padlo, pripoveduje naslednje:

Bilo je proti večeru in vsi smo sedeli v hotelu, živahno se pogovarjali o situaciji in o položaju, kakoršnega ustvari sedanja balkanska vojna. V naši družbi so bile zastopane vse evropske narodnosti in po poklicu so bili večinoma poročevalci raznih listov. V najživejšem pogovoru — dobesedno — prišli v sobo ministri predsednik Pašić in radostno vzklikne: »Skopje je padlo«. Navdušenje ki je sledilo tem besedam je bilo nepopisno, dasi je marsikdo še vedno neverjetno zmaljeval z glavjo. Vse narodnosti so se znale prilagoditi srbskemu veselju nad zmago srbske vojske. Posebno slovanski poročevalci so bili naravnost entuziaslično navdušeni nad to novico.

Samo dopisnik dunajske »Neue Freie Presse« in še nek drugi dunajski dopisnik sta se izgubila iz sobe. Nikdo ju ni pogrešal v tem radostnem razpoloženju.

Neki francoski poročevalec pa je kljub temu opazil, da manjkata dva njegova kolega iz družbe.

Vzel je iz žepa vžigalico, vpraskal in razsvetil pod mizo, kakor bi nekaj iskal, ponavljajoč vedno: »Kje pa je dopisnik »Neue Freie Presse«? Kam je pa izginil?«

Vsi smo se smejali temu izbornemu dovtipu na račun židovsko-nemških duš dunajskih dopisnikov.

Za nemški želedec pač ni bilo, da bi preneslo zmago slovanskega orožja, še manj pa, da bi prebavil veselje nad tako zmago.

Kljub temu pa je ta slučaj zelo karakterističen za dunajsko »Neue Freie Presse«, ki sedaj ščuje na vojno proti Srbiji in takorekoč dela

lepo in slabo vreme v tiskovni nemški javnosti, žalibog, da se tudi med Slovani dobi ljudji, ki prisegajo na objektivnost te židovske cunje.

V osvobodnih krajih je srbska vlada ustanovila 37 novih davčnih uradov in imenovala v ta namen tudi uradništvo.

Kakor se čuje, misli ustanoviti v začetku prihodnjega leta neka ameriška banka svojjo podružnico v Belgradu.

Tudi inženirji iz vseh strani slovanskega sveta prošio državne službe v Srbiji.

Bolnišnice so se začele polagoma prazniti, posebno oni v vojni akademiji in v Učiteljskem Domu sta skoraj popolnoma prazni.

Tudi vojne vjetnike je začela srbska vlada izpuščati na svobodo. Za sedaj so izpuščeni turški častniki, ki so grške narodnosti, za njimi pa pridejo turški častniki ostalih slovanskih narodnosti in ki so po veri kristjani ali pa židje, seveda proti častni besedi, da se ne bodo več bojevali proti zavezniškim armadam. Splošno pa je že sedaj določeno, da se izpuste čimprej tudi ostali kristjani, posebno iz pridobljenega ozemlja. Mnogi izražajo željo, da bi smeli ostati še nadalje v Srbiji, ker domovina nekaterih še ni rešena izpod turške jarma. Posamezniki, ki ne znajo srbskega jezika, se sedaj v njem poučujejo in belgrajske gospice in dijači jim gredo v tem oziru s hvalevredno požrtvovalnostjo na roko.

Srbi in Bolgari se še vedno povračajo iz tujine v svoja domovja. Večinoma so to Srbi iz novo osvojenih krajev, ki so radi tiranij zapustili svoja domovja in odšli po svetu.

Srbska vojska se nahaja sedaj v sledečih krajih: v Skoplju, v Prilepu, v Bitolju, v Pri-zrenu, na Draču, pod Jedrenjem in na Cataldži. manjše posadke pa so razdeljene po vseh večjih na novo osvojenih krajih.

Železniški promet po srbskih železnicah je zopet začel redno poslovati in to osebni, kakor tudi blagovni ter je upati, da se v kratkem razvije zopet v svojo prejšnjo živahnost, ako se ne pridružio kake nove komplikacije, kar ni izključeno, ako se sklepa iz zelo pesimističnega razpoloženja v Belgradu. Zlasti usoda 102. češkega polka se tu živahno komentira in z nestrpnostjo pričakuje vse nadaljnji dogodkov, posebno poročilo iz mirovne konference v Londonu, kamor odpotujejo danes zvečer srbski delegati. Za mir s Turčijo je tu precej optimizma in upati je, da si bodo znale zavezniške armade pravočasno zavarovati hrbet. Turčija ne bo delala posebnih težkoč.

Mednarodni položaj.

POSLANIŠKA KONFERENCA.

Berlin, 12. decembra. Kakor je znano, je Avstrija privolila v svoje sodelovanje na poslaniški konferenci v Londonu le pod tem pogojem, če se ne bo razpravljalo o nobenem vprašanju, ki bi ne bilo ugodno za Avstrijo. S tem se misli konflikt s Srbijo. V tem slučaju bi zapustila pogajanja razven avstrijskega tudi nemški in italijanski delegat. »Lokalanzeiger« poroča, da je tozadevno že prišlo do sporazuma med vele-vlastmi, ker ne misli Rusija sprostiti nobenega vprašanja o kaki samostojni srbski luki ob Adriji. Ruski poslanik grof Benckendorf bo sicer podpiral srbske gospodarske težnje, stavil pa predlog, da se da Srbiji na razpolago kako nevtralnemu trgovsko luko ob Adriji brez srbskega suverenstva, ki bi bila spojena z železnico s Srbijo.

SRBSKI LIST O POLOŽAJU.

Belgrad, 12. decembra. »Tribuna« poroča iz dobro informiranih krogov, da imenovanje Jovanoviča, novim srbskim poslanikom na Dunaju, ni v nobeni zvezi s krizo in da Jovanovič nima nobene posebne misije. List tudi naglašja, da Srbija ne more odstopiti od svoje zahteve po albanski luki. Predlog, da bi se posluževala kake avstrijske luke je nesprejemljiv, a posest Drača se imenuje kot conditio sine qua non. Drač je že v rokah Srbije in, kdor ga hoče vzeti, mora priti ponj.

PESIMIZEM V PETROGRADU.

Belgrad, 12. decembra. Politični položaj presoja tu zelo pesimistično. Zadnji dunajski dogodki so silno vznemirili javnost. V zunanjem ministristvu se označuje položaj kot kritičen a ne brezupen. Povdarja se, da je Rusija sicer miroljubna, a se ne boji vojne. Njena miroljubnost ima stalno mejo. Neki visoki ruski diplomat izjavlja, da je treba zadnje dunajske dogodke smatrati kot demonstracijo proti Rusiji. Srbija ni ničesar zagrešila, kar bi moglo vznemirjati Avstrijo. Vprašanje srbske luke se ne more vpoštovati kot razlog za evropsko vojno. To je samo pretveza, da zakrije Avstrija druge načrte.

VZNE MIRJENOST V PARIZU.

Pariz, 12. decembra. Neprestano oboroževanje Avstrije vzbuja tu veliko vznemirjenje. Listi vprašujejo, kaj namerava Avstrija s tem, da je mobilizirala 600.000 do 1.000.000 vojakov. Rusija ni podvela ničesar izvanrednega, kar bi moglo opravičevati tako oboroževanje. Misli se, da hoče Avstrija na ta način samo prisiliti Srbijo, da bi začela popuščati.

STOJAN NOVAKOVIČ O SRBSKIH ZAHTEVAH.

Pariz, 12. decembra. Srbski delegat Stojan Novakovič, ki je na potu v London, je izjavil uredniku »Tempsa« sledeče: Mi še nimamo konkretnih predlogov glede pogajanj. Balkanska zveza, ki je bila sklenjena v vojne svrhe, ostane trdna tudi sedaj, ki je treba dobiti sadove uspehov. Kar se tiče Srbije, je ona pripravljena odločno braniti rezultate, katere je dosegla s svojimi zmagami. Mi ne moremo odstopiti od zahteve po jadranski luki, ker je to naša življenjska potreba. Nas vznemirja zagonetno postopanje Avstrije. Mi si tega ne moremo tolačiti. Srbija je tako prepričana o pravičnosti svojih zahtev, da vlada v svojem stališču ni ničesar popustila in je tudi pustila čete v osvojenih krajih. Kar se tiče trgovinske pogodbe z Avstrijo, jo tako imamo in je še veljavna za več let. Srbija noče ničesar drugega, kakor da nastane sedaj drug trgovinski režim. Srbija je pripravljena nuditi Avstriji največje ugodnosti, zato ji pa mora iti na drugi strani tudi Avstrija na roko.

GRŠKO TURŠKA VOJNA. BOJI OKOLU JANINE.

Atene, 12. decembra. Vojno ministristvo javlja: Ker hoče epirska armada izvršiti frontalni napad na Janino, se je sklenilo del turške posadke v Janini prevarati ter je grško poveljstvo v to svrhu dalo pri Santi Quaranta severozapadno od Janine izkrcati dva bataljona infanterije z dvema baterijama. Ko so Turki za to izvedeli, so poslali iz Janine proti njej osem bataljonov in se z Grki v boj zapletli. Prišlo je do brezpomembne praske, nakar so se grške čete zopet vkrcale in odplule. Grki so imeli 5 mrtvih

LISTEK.

M. ZLVAČK:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Navdajalo ga je tisto čudno čuvstvo naknadnega strahu, ki je eden najpoglavnejših pojavov refleksne akcije.

Zgodilo se, da vstane povožen človek brez poškodbe in gre svojo pot, ne da bi mislil dalje na ta dogodek, ki je ostal brez zlega učinka. Uro, dve uri nato, pa začne ta človek trepetati brez vsakega povoda; popade ga naknadni strah. In ta čudni pojav je tako silen, da so celo že videli ljudi umirati strahu več ur po hudih neizgoviranih, dočim so v trenutku neizgoviranih pokazali velik pogum.

Prav to čuvstvo je popadla Ragastana. Ponavljal si je trepetaje:

»Pač stokrat sem bil med razgovorom na tem, da bleknem: mojemu sinu je ime Manfred. A zdajci se je vprašal:

»Ohe! Torej se mi dozdeva, da moj sin ne more biti nihče drugi kakor ta Manfred? Kje pa je dokaz? V Parizu je gotovo par sto Manfredov.«

Dospel je v dvorec in planil v stanovanje svoje žene, kneginje Beatrice.

Toda služničad mu je povedala, da je odšla gospa kneginja že na vse zgodaj v spremstvu gospodovega zaupnika.

Dopolodne, takoj po odhodu viteza Ragastana, je bila kneginja Beatrice poklicala Spadakapo in mu ukazala nekaj reči, ki jih je zvesti služabnik hitel storiti.

Deset minut kasneje je kneginja zapustila

dvorec v navadni kočiji, zapreženi z enim samim konjem.

Le Spadakapa je bil prisedel k vozniku.

In Spadakapa je bil oborožen do zob.

Poleg dolgega bodala, ki ga je nosil za pasom in ki ga ni zapustilo nikoli — stara navada! — si je bil položil pod sedež dva nabita samokresa in mošnjo s smodnikom, da bi ju mogel nabiti iznova.

V notranjosti kočije pa je bil skrnil arkebuzo, in čez kolena mu je ležal meč, ki bi mu ga bil zavidal marsikateri rokovnjak.

Dični Spadakapa se ni mogel iznebiti nikoli izvestnih starih navad. Od doma ni šel drugače kakor oborožen do zob, kakor tiste čase, ko je v razburjenem Rimu sledil gospodarju za petami.

Bodi si kakorkoli, tisti dan je imel Spadakapa nemara vzrok, oborožiti se bolj nego po navadi.

Zasedel je mesto poleg kočijaža in mu ukazal, naj pelje v ulico Franz-Arše.

Kmalu so bili tam; voz se je ustavil ob vhodu ulice, ali bolje rečeno, uličice, smradljive in temne, obrobene z gobavi hišami.

Kneginja Beatrice je stopila hrabo iz voza. Spremljal jo je Spadakapa; grozni pogled na slugo v polni bojni opremi je bil pač varnostni pogumne žene v nemajhno oporo.

Ob drdranju kočije, ki se je ustavila v tem zapuščenem kraju, se je pokazalo na oknih in med hišnimi vrati polno radovednih glav; pojavljali so se preteči obrazi, in v sumljivih mrčinih kotih je videl Spadakapa oči, iskreče se poželjivosti in lakomno motreče dragoceni nakit, ki ga je imela kneginja na sebi po modi tistega časa — modi vseh časov za ženski spol!

Nabralo se je več ženskih, oblečenih v umazane cunje.

K njim se je obrnila kneginja Beatrice:

»Ali so slišale kako klicanje? Ali so slišale klice na pomoč?«

Odgovor je bil enodušen.

Slišale niso ničesar. In če je že kdo kričal in klical na pomoč, so bili ti klici nekaj tako navadnega, da se nihče ni malo ni zmenil zanje.

Zaman je opisavala Beatrice in ponavljala podrobnosti, katere ji je bil navedel vitez de Ragastan.

Izprevideti je morala kmalu, da ji to prebivalstvo, ki je vedno na straži, ne bo povedalo ničesar in bo molčalo kakor kamen.

Med tem izpraševanjem sta se pomikala Spadakapa in kneginja dalje.

In čim dalje sta prišla, tem številnejši so postajali preteči obrazi, ki jih je bil opazil Spadakapa.

»Gospa kneginja,« je zamrmral, »zdi se, da je čas kreniti nazaj.«

Spadakapa se je bal.

Da je bil sam, bi bil nedvomno skušal priti mimo teh gruč, ki so ga motrile s tako zlobno radovednostjo.

Kneginja mu ni ugovarjala; obrnila se je nazaj, izprašuje na desno in na levo — a vedno brez uspeha.

Zdajci pa, ko sta šla ravno mimo neke hiše, se žalostneje in še zanemarnejše od drugih, se je začel presunljiv krič.

Ni bila tožba; tudi klic ni bil.

Bil je izbruh groze.

»Kdo stanuje v tej hiši?« je vprašala kneginja staro žensko, ki je šla mimo.

Stara ženska se je ustavila, zdržnila se in dolgo motrila Beatrice.

»Ali ste slišali, dobra žena?« je ponovila kneginja. »Kdo prebiva v tej hiši?«

»Ne vem!« je odgovorila capinka hladno.

Bila je ciganka, copernica, kakršnih je mrgolelo po Dvoru Čudežev.

Prijela je Beatrice za roko.

»Vi prihajate iz Italije,« je dejala s čudnim usmevom.

»Res je,« de kneginja začudeno.

»Vedite, gospa, da ne boste našli tistega, kar iščete. Če pa najdete, bo že prepozno.«

Osupla kneginja je hotela pozvati ciganko, naj pove jasneje, kaj hoče reči, a stara copernica je odhitela naglo proti Dvoru Čudežev. In baš ta trenotek se je začel iz hiše nov krič, še presunljivejši od prvega.

»Stopiva noter!« je rekla Beatrice odločno.

»Zdi se mi, da je nepotrebno,« je menil Spadakapa. »Vprašal sem enega teh otrok; pravi, da kriči tako neka blazna bahnica. Baje je že njena navada takšna.«

»Nič ne del! Vstopiva!«

Z odločnostjo, ki je razodevala, da se je kljub svoji ženski naravi javena izpostavljati nevarnosti, je zavila Beatrice v temno vežo in začela stopati po lesenih stopnicah z razjednimi pragovi, oprijemaje se vrvi, ki je tekla ob steni.

Začel se je tretjikrat, v trenutku, ko je stopila kneginja s Spadakapo na zadnjo stopnico. Stala sta pred zaprtimi vrati.

Za temi vrati sta slišala cepetanje nog in premikanje, prerivanje polhišva.

»Krinko! Krinko!« je kričal rezek glas.

»Usmilite se, gospa!« je prosil drugi glas, po videzu mlajši.

Vsa prepadena se je obrnila Beatrice k Spadakapi.

»Tu notri se godi zločin!« je dejala.

Ne da bi odgovoril, je Spadakapa poizkusil odpreti vrata.

Bila so zaklenjena.

in 19 ranjenih. Medtem pa je začela cela epirska armada ofenzivno proti Janini, Grki so z bajonetnim naskokom zasedli pozicije pri Bizancu, kjer so se nahajale pozicije dela turške posadke iz Janine. Turki so pustili mnogo pušk in drugega vojnega materiala v rokah Grkov.

Rim, 12. decembra. Essad paša, je včeraj brzojavil, da so Turki porazili Grke dvakrat, in sicer pri Janini in pri Santi Quaranti, kjer se je vršil boj včeraj in predvčeršnjim. Boj je bil najhujši na široki fronti med Janino in Paramico. Po šesturnem boju so turške čete pod Essad pašo, sestavljene iz 6 bataljonov in 28 topov, vrgle Grke iz njihovih pozicij in jih prisilile, da so se umaknili. Drugi dan, to je včeraj, pa je Džavid paša, ki je bežal od Srbov poražen v Berat in ima nalogo, Janino rešiti obleganja, s svojimi bataljoni srečal močno grško kolono pri hribih Drisko. Začela se je bitka, v kateri je prišlo do več bajonetnih napadov. Naposled so se morali Grki umakniti in so pustili eno baterijo v rokah sovražnika, ki jim je sledil in tako za njimi pritiskal, da so Grki v neredu bežali in pometal stran puške in municijo. Grki so odšli v smeri proti Metzovu. Turki so v obeh dneh izgubili 3 častnike in 20 vojakov, ranjenih pa je bilo 110 mož. Izgube Grkov niso znane. Danes hoče Essad paša napasti grške čete na gričih okoli Santi Quaranta z dvema bataljoni in upa, da jih premaga, ker so te čete od onih, ki obdajajo Janino, odrezane.

Atene, 13. decembra. General Sapuntsakis poroča iz Pentepigadija, da so Grki začeli včeraj z ofenzivo, ter se zapletli v ljut boj s Turki. Grki so zasedli sovražnikove pozicije v Bizani in vzeli tri brzostrelne topove, mnogo municije in šotorov.

Pariz, 13. decembra. Brzojavka iz Soluna potrjuje, da so bili Grki pri Janini poraženi. Baje je bila ena grška divizija popolnoma uničena in Grki so morali obleganje Janine opustiti.

Novi časi.

(Dopis iz Goriškega.)

Človeški nazori o družabnem razmerju se bolj in bolj prilagajajo današnjim socialnim razmeram. Ne obstajajo več take velike razlike med posameznimi sloji, ampak prodira demokratično prepričanje, da je vsakdo, od cesarja pa dol do cestnega pometalca, potreben in koristen član človeške družbe.

Morda ni imela poštenost še nikdar toliko veljave, kakor ravno danes. Zato se tudi ne poprašuje več toliko, kakšno delo kdo opravlja, ampak, če je pošteno opravlja.

Nič več se ne spoštuje človeka le po stanu, temveč po njegovem poštenem življenju. To je tudi prav! Poštenost nad vse!

Imamo pa stan, ki še vedno živi v svoji pariahalni, srednjeveški domisljivosti in bahavosti. Ti ljudje mislijo še vedno, da je gospod »nunc« najvišja inštanca na svetu. Še vedno sanjajo, da smo v onih časih, ko se je stresel cel svet, če je zagrnelo v Rimu.

Tudi njihova vzgajalstva, ne vzgajajo času primerno, ampak v ošabnem, domisljivem in bahavem duhu.

Da je to res, se vidi iz tega, da vsak novopečen kaplan, kateri ima še mah na sebi — hoče naenkrat zavladati nad celo vasjo, v katero pride. Vse se mu mora klanjati in ako ne pleše prav vse po njegovem taktu, tedaj sika okolo sebe in se peni same jeze.

Poglejte nadalje vsako knjigo, brošuro ali spis, ki pride iz njihovih tiskaren. Vedno ista bahava tendenca: mi, mi in le mi! Mi smo vsega spoštovanja vredni, najtrobnejši, najkoristnejši, najučenejši, najboljši ljudje. Da, mi smo celo več, kakor bog in svetniki!

Izobraženemu človeku se je taka bahavost že zdavno pristudila; značilno pa je, da tudi širša masa ne verjame vsem tem rečem. Kdo pa bo verjel človeku, ki se vedno tolče po svojih prsih kakor kak pijanec v krčmi?

Napačna vzgoja je kriva, da ne trpijo nobenega, ki bi jim hotel biti enak, kaj še višji od njih! Zahtevajo, da bi še nadalje stezali svojo »milostno« roko v poljub.

Ta pasja ponižnost bolj in bolj pojema. In glej, tudi učiteljstvo se je otrslo te pasje ponižnosti!

Da se zatre ta predrznost, se je ustanovil pred leti na Goriškem »Novi Čas«, kateri je imel nalogo očrnuti pred ljudstvom učiteljstvo in ga uničiti ali vsaj ponižati.

In res, če vzamemo v roko prve številke tega časopisa, bomo videli, da je dobra tretina pisarije naperjena proti učiteljstvu.

Ljudstvo je v resnici rado segalo po takim revolverskem čitvu, saj kaj takega ni še čitalo! — Učinkovala je v začetku ta pisarija — radi senzacionalne vsebine — kakor dedektivski romani. In kaj je lažje, kakor šuntati proti tej — nepotrebnosti šoli in učiteljstvu?

Človek je že po naravi takšen, da prime rajši za nož, kakor za kaj takega, kar blaži strasti.

Nekateri zaslepljenci so hoteli to šuntanje tudi praktično izvajati in človek si je že mislil: ubogi učitelj, dvanajsta ura se vam bliža, kmalu vas ne bo več na površju!

Pa glej ga vraga, pridejo drugi ljudje in menijo, da učitelj vendar ni brezpravna para, s katerim bi se smelo delati, kar se komu zljubi, ampak da je tudi on človek, ki ima svoje pravice. Marsikateri revež je radi svojega zaslepljenega sovraštva do učiteljstva, občutil postavno kazen.

Taki slučajni dejstva, da se grozovitosti katere je prinašal »N. Č.« nikjer ne gode, so odprle polagoma tudi najzagrizenejšim hujšakcem oči.

Smelo se lahko trdi, da je hujškaški »Novi Čas« že zapustil zenit ker ljudje izpregledujejo in ne verjamejo več lažem.

Smšno je pa tudi to, da hoče biti tak omejen listič nekaj univerzalen diktator.

Kar na debelo ukazuje, ne le učiteljem, ampak tudi trgovcem, zasebnikom, uradnikom itd. kaj smejo in kaj ne smejo delati.

Človeku se mora res smiliti taka žaba, ki hoče biti večja od vola.

Učiteljstvu pa priporočam, da ne reagira na tako zlobno pisarijo; na tak način pride ta lažipisun najhitreje ob kredit.

DNEVNI PREGLED.

Nepriistransko postopanje klerikalnega deželnega odbora. Minoli teden oddajala so se deželna dela spadajoča v dimnikarsko obrt, katero so bila brez tehtnega vzroka razpisana seveda z namenom nasprotnika kar mogoče oškodovati. Ta razpis ni temeljil najmanj na principu objektivnosti ravnanja. Pri oddaji teh del se je jasno pokazalo, da klerikalci izvršujejo dosledno geslo: »Klerikalcu groš, naprednjaku knof.« G.Vrhovec, dimnikarski mojster, je kakor obče znano, jako koncilijanten mož, ki je že marsikaterega potapljaljočega klerikalca potegnil iz usmiljenja iz vode, nevhvaležnost je plačilo sveta in ker g. Vrhovec, ki je imel omenjena deželna dela nad 13 leti in jih tudi vsikdar izvrševal v splošno zadovoljnost strank oziroma urada, a ker ne trobi brezpogojno v klerikalni rog in ni fanatičen agitator — lop po njem! Ker mu družega očitati ne morejo ti poštenjakoviči, odvzeli so mu vsa od sedaj izročena dimnikarska dela in jih oddali — komu? Privranganemu Nemcu — klerikalcu, ki si je svoječasno na čuden način od blagopokojne žene svoje, izsilil obrtno koncesijo, a pokojna njegova žena — doletela jo je žalostna usoda, katere jo je spravila v prerani grob — tole mimo grede, da se osveži spomin g. S...., sicer de mortuis nihil. Ta famozni g. S. s svojo lepo brado vživa posebno milost pri klerikalnem deželnem odboru, da se mu je izročilo deželna dimnikarska dela in prezrlo stare ljubljanske, prave meščane — obrtnike. No pa saj vemo kako gre — dobro — do obisti poznamo klerikalno prakso — vprašanje pa je vendar, koliko časa je še mogoče to sistematično uničevanje in bojkotiranje obrtnikov in sploh vseh stanov nasprotnega tabora — morala je skrajno škodljiva, ki temelji na peščeni podlagi.

Opazovalec. Pravična razdelitev draginskih doklad. Zadnjič sem bral v Vašem cenjenem listu o draginskih dokladah. Vprašal sem svojega prijatelja, kako so bile pri nas razdeljene in mi je poljsnil tako-le: Razdeljene so bile na 5 načinov. Najmanj potrebna in najbolj pobožna je dobila 25%. Zmeren Slovec, ki ga zelo boli ta krivična razdelitev, je dobil 20%. Ima pa lep postranski zaslužek, — pri naprednjaku (!) seveda — ki se lahko ceni na mesečnih 50 K. 15% je dobila res potrebna gđ., ki ima pri sebi svojo teto. Zelo dobro situirana Slovecarica je dobila samo 10%. 7 učnih mož pa se je brisalo na dan sv. Miklavža pod nosom. Mogoče pa niso zaslužili ali niso potrebni? Poglejmo! Več gospodičen je, ki podpirajo svoje stariše, ali otroke svojih sester in bratov, imajo pa tudi polhvalne deklete kot dobre učiteljce. Dobile niso nič! En učitelj, tako mi je pravil prijatelj, ki ima enako službenih let, boljše kvalifikacijo kot zgoraj omenjeni, nobenih postranskih zaslužkov, poleg tega pa podpira svoje revne stariše, tudi ni dobil nič. — Gledal sem ga dolgo, če je to sploh mogoče, kar mi pripoveduje? Res je bilo! — Ali tako branite lep Kristusov ideal pravičnosti, vi rimski duhovniki, vi krvniki, in inkvizitorji? Ali morete enkrat brez strahu povzdgniti svoje hinavske oči proti nebu rekoč: »Hoc est enim corpus meum?« Lahko, kajti vaša vera ni naša sveta vera; vaša vera je kupčija! Sram vas bo! Pa tudi taki so zašli med te krvnike, ki imajo kopico otrok in ne pomislijo ali ne vedo izreka sv. pisma, kjer stoji: »Storjene krivice se lahko maščujejo šele v tretjem — četrtem rodu.« Tak nevednež je tudi že od Boga zaznamovani učitelj Jaklič. Pomni naj, da ga danes kolne sto in sto ust, da izgovarja njegovo ime s studom in srcu nad polovico kranjskega učiteljstva.

Iz ljudskošolske službe. Za provizorično učiteljico na novo dovoljeni drugi prov. paralelki prvega razreda na ljudski šoli v Borovnici je imenovana Ivana Korban, ki je bila do sedaj supletinja v Blatni Brezovici. Za provizorično učiteljico na Viču je imenovana gđ. Josipina Ravnikar.

† Adam Mandrovič. Umrli je predvčeršnjem veliki hrvaški umetnik-igralec Adam Mandrovič. Z njim je izgubil bratski hrvaški narod umetnika, ki je stal ob boku Andreje Fijane in bil izredno nadarjen igralec. Večni mu spomin in slava!

Balkansko - slovanska številka »Slovan«. »Slovan«, mesečnik za književnost, umetnost in prosveto, je vstopil v svoje 11. leto. Prvo številko tega novega letnika, ki je pravkar izšla, je posvetil večinoma slavi balkanskih Slovanov. Na čelu lista čitamo času primerne pesmi Žgurove: »Klič vama kraljevica Marka.« »Klic k svobodi« in »V plamenih več žari Balkan«. Za njimi je načelno važni članek »Markovljanje«. Tudi članek »Mlada čreda« kaže edinstvo Jugoslovancev. Tej vsebini se prilagajo umetniške ilustracije, zlasti stari Jug Bogdan, prerokujoč zmago in slavo, pa krasne stare srbsko-bolgarske gradine, spomini starih časov. Popolnjujeta jih slike iz Zagreba, umetniki Črnčičevi: Kamenita vrata in Pod zidom. Uredništvo tolmači obirno vse te slike v listku. »Slovan« zasluži, da ga vsestranski podpiramo. Cena mu je na leto 12 K.

Drobne štajerske novice. Zahvala za prenočišče. K posetniku Matevžu Grajšaku v Marnem pri Laškem trgu je prišel enega zadnjih večerov nek tujec in ga prosil za prenočišče, katerega je tudi dobil. Ponoči pa je izginil in odnesel s seboj precej denarja in drugih stvari. — Ljubezni mož je gotovo Jernej Stimlak v Kreskovi pri Vitanju. Ko je enega zadnjih večerov prišel domov in ni našel takoj večerje je svojo ženo Moniko tako pretepel, da je dobila več poškodb. Naznanili so suroveža sodišču. — Umrli je v Gradcu mestniški vodpredsednik v vojsku baron pl.

Hammer-Purgstall v 61. letu svoje starosti. — V Celju na kolodvoru je nagle smrti umrl železničar Mihael Kranjc. Zadel ga je mrtvoud. — Aretirali so v Mariboru cekvenega tatu sodaskega pomočnika Avgusta Faßalterja v spremstvu neke Marije Gruntner. Izročili so ga okrožni sodnji v Maribor. — Nečloveški sin. Iz Brezice poročajo, da je 8. decembra nastal v Zverinjaku prepir med delavcem Kaksom Leskoškom in njegovo materjo, ker je bila mati proti sinovi ženitvi. Sin je vrgel mater po stopnicah in jo nato še s polenom pretepel, da je dobila mati več poškodb. — Imenovanje v dež. veterinarski službi. Deželni odbor je imenoval živinozdravnika Jožefa Kučero v Kočevju okrajnim živinozdravnikom v Slov. Bistrici. — Koncesijo za vodstvo lekarne je podelila štajerska namestnica farmacevta Rupertu Gasserju v Gradcu, ki je kupil lekarno pri »Mariji Pomagaj v Celju«, dozrajno last Otona Schwarzla. — Ponarejeni petkronski tolarji. V gostilno Jožefa Karba na Spodnji Hudinji pri Celju je prišel te dni delavec Janez Podergajs. Ko je poravnal račun, je dal gostilničarki petkronski tolar, katerega je ta takoj spoznala za ponarejenega. Napravili so ovadbo. — Prepovedana kupčija s saharinom. V Melišu pri Mozirju stanujoči Janez Zavolovšek se je že dalj časa pečal skrivaj z nedovoljeno kupčijo s saharinom. Končno pa so oblasti Zavolovšku prišle na sled. Odkod je Zavolovšek dobival saharin, še ni doganeno.

Nenadna smrt. V obližju neke gostilne v Ljubnem so našli predvčeršnjem mrtvega 65letnega delavca Antona Primožiča. Zadel ga je najbrže kap.

Pri umivanju mrlja se zastrupil in umrl. 9. decembra je umrl delavec Matija Berger. 30letni mož je pred nekaj tedni pomagal omivati in napravljati neko truplo. Nekaj dni nato pa so se mu pojavili na nogi mali črni izpuščaji, ki so se počasi razširjali in v pondeljek zjutraj je Berger umrl.

Zopet živa bakija. Iz Ljubnega se poroča: Dekla Roza Zickbauer, ki služi pri »odvetniški« dvori Wagnerjevi je te dni vsled nepravilnosti prevrnila neko svetilko, napolnjeno s špirom, pri čemur se je vnela njena obleka. V smrtni grozi in vsa v plamenih je hitela iz stanovanja v klet, kjer se je vsled težkih opeklin zgrudila na tla. Poklicali so brž rešilni voz, ki jo je odpeljal v ljubensko bolnišnico. Opekline nesrečne dekle so tako nevarne, da bo le iztežka ostala pri življenju.

Aretacija goljufa. Na Dunaju so prijeli nekega moža, ki se je izdal za poslanika bolgarskega kralja in ki je naročal v imenitnih trgovinah stvari za kralja. Med drugim je naročil tudi pri nekem zlatarju več redov in kinča za 50.000 K.

Vlak povozil voz. Kakor se iz Zaleca poroča, je v sredo dopoldne povozil vlak voz neke ljubljanske firme. Vsi ki so bili na vozu so se še pravočasno rešili s tem, da so poskakali z voza.

Smrt v gozdu. Te dni je šla užitarica Antonija Malahore iz Rogatca v bližnji gozd nabirati drva. Ljudje, ki so šli naslednje jutro v cerkev, so jo našli mrtvo, z obrazom v tla obrnjenom. Najbrže jo je zadel kap.

Senzacionalna tatinska afera. V Ašu je vzbudilo odkritje tatinskega gnezda nenavadno senzacija. Tatvine so se v Ašu in njegovi okolici že dolgo časa izvrševale, vendar se policiji in orožništvu dolgo ni posrečilo dobiti tatu. Sedaj se je dognalo, da je bil storilec 45letni hišni posestnik Krištof Klaus, katerega ni imel nihče v okolici na sumu. Klaus je stanoval v lepi hiši, ki je bila od vseh strani dostopna in lepo obdana s samim drevjem, katero je sam postavil in kjer so našli sedaj čez tisoč raznih ukradenih stvari. Tudi grmovje in drevesa so bila plen njegove tatvine in šele pred kratkim so ga zasačili, ko je hotel v neki branjeriji ukrasti uro-budilko. Nekoč je Klaus že padel na svojem lovu na tuje imetje v nastavljeno past za tatu in le z nečloveškim trudom je prišel zopet z njo na pot. Svojo tatinsko obrt je izvrševal Klaus že 9 let in je moral pokrasti ogromno stvari, ker je doslej sam priznal 152 slučajev tatvine. Te dni se je hotel posloviti od sveta, šel je v svojo celico v ječi in se je skušal obesiti z robcem. Robec pa se je pretrgal in Klaus je obležal na tleh v nezavesti. Ječar ga je našel v tem položaju in nadzorstvo se je še bolj poostrojilo nad njim. — To je zopet dokaz kratkovidnosti poklicanih uradov in družbe same, ker ne išče tatu nikjer drugod kakor med samimi reveži.

Pot ljubezni skozi dimnik. Kako križkrazaste in obupne so večasi poti ljubezni in pogosto ostanjejo vključ vsem težavam tudi brez uspeha. Pred kratkim se je odigrala v mali vasi zgodba, ki je vključ svoji muki komična. V tej vasi živi 28letni posestnik, ki se imenuje slučajno Job. Ta Job je dolgo časa hodil za nekim dekletom in jo je prosil ljubezni. Toda dekle je bilo trdosrčno in neprepustljivo do skrajnosti. Ker ni mogel ubogi Job nikakor priti niti v bližino ljubljene deklice, ki se je vedno pred njim zapirala, si je izmislil do nje pot; ki je čisto nenavadna in ki ni prav nič razhojena. Spustil se je za ljubljeno deklico skozi dimnik, misleč, da mora varno stopiti skrajnost pred njo, kakor bi padel iz nebes. Toda pot z nebes bi se morda končala srečneje od te malo vabljive poti skozi dimnik. Dimnik se je namreč, čimdalje globlje je bil od strehe, tem bolj ožil, dokler ni mogel ubogi ljubimec nikamor, ne gori ne doli. In samo njegov zdravi glas ga je rešil iz te sitne in kritične situacije. Domači ljudje so namreč slišali njegov obupen klic in so poklicali zidarje, ki so Jobu pomagali priti na božjo svetlobo s tem, da so dimnik podrl. Nesrečni Job je slednjič res stal pred svojo ljubico, toda ne kot prikazen, kot očrnel in prestrašen nemušček, ki je vzbujal s svojo postavo samo pomilovanje in obenem tudi posmeh. Dekletu njegovo nenavadno vlogumno plezanje ni pre-

več imponiralo in je ubogemu Jobu prineslo slednjič še tožbo zaradi kaljenja domačega miru in radi napravljene škode na hiši. Torej navedbni Job ni nič srečnejši od starega...

Napad na pismošoš z denarjem. Nek mladi fant Werner po imenu iz Berlina je te dni napadel pismošoš z denarjem. Werner je najprej napisal nakaznico z majhno svoto na svoje ime in jo je tudi oddal na pošti. Drugi dan nato je čakal Werner pismošoš in ker je pričakoval izdaten rop, je čakal pismošoš na hodniku in se trudil, da bi ga spravil v sobo. Med obema je prišlo do velikega ruvanja, med katerim je napadalec vrgel pismošoš čez glavo star površnik, da se ne bi mogel on braniti. Pismošoš pa se je branil na vso moč in je ugriznil med bojem Wernerja tudi v prst. Ker je pismošoš tudi klical na pomoč, so slednjič prišli domači ljudje. Pismošoš je sicer obvaroval svojo poštno torbo, v kateri je imel okrog 2000 mark, toda napadalec ga je hudo zdelal. Imel je veliko buško na glavi in ko je ugriznil Wernerja v prst, si je zlomil dva zoba. Tudi na vratu je imel sledove napadalčevih rok. Na Wernerjevem stanovanju so našli tudi ključavo, katero si je napadalec očividno pripravil za to, da bi udaril pismošoš z njim po glavi, ako ga ne bi mogel premagati. — To je zopet dokaz, da bi morali biti pismošoš kakor v mestih tako tudi na deželi oboroženi.

Ako bi bila grda... Vse to, kar se je v mnogo govorilo, in to po celem svetu, o »Klubu grdih«, ki je bil pred kratkim ustanovljen v Čikagi. Mnogo lepih žensk se je povpraševalo: »Kaj bi delala in počela, če bi bila grda?« — Sešlo se je pet prijateljic. Ena izmed njih je bila krasotica, tri so bile tako srednje sorte, peta pa je bila grda. Imela je majhne, nekoliko banalne in hudobne oči, s katerimi je skrivaj opazovala svoje prijateljice. Druga za drugo so vzdihovale: »Ako bi bila grda!« — »Če bi bila grda,« je rekla prva, »bi takoj vstopila v ta novi klub. Može tam nimajo baše pristopa. No in to bi mi prihranilo razburjenost. Predstavljam si, da v onem klubu nimajo zreal in da je tam popoln mir, krasen, svet mir. Skoraj bi hotela iti tja.« — »Če bi bila jaz grda,« je rekla druga, »ne bi imela toliko poguma, da bi javno to priznala. Ne, jaz bi živela celo leto na deželi in bi hodila med ljudi samo v gostem pajčolanu. Zadebi bi korespondirali s slavnimi pisatelji, pojasnila bi jim, da sem krasnejša od vseh njihovih junakinj, mogoče, da bi mi kdo izmed njih še precej strastno odgovoril in jaz bi imela iluzijo da sem ljubljena.« — »In če bi bila jaz grda,« je rekla tretja resolutno, »bi si vzela življenje.« — Vse so čakale, kako se bo izrazila o tem ona, ki je bila res krasotica. Ta pa je sedela zamišljena v naslonjaču. — Spregovorila je torej ona, ki je bila res grda: »Ako bi bila grda,« je bušila v smeh in je čez nekaj časa nadaljevala resno, »ako bi bila grda, bi postala to, kar sem sedaj in rekla bi vam: Ljube prijateljice, povejte mi, kdaj je ženska pravzaprav grda, kako merilo imate za grdobu? Kje je ona strašna meja med krasnimi in grdimi ženskami? Jaz na primer, se zdim vam, da sem grda. In vendar ne bi hotela vstopiti v oni klub. Zakaj? Zato, ker je čisto lahko mogoče, da bi me tam ne sprejele. Imam majhno nogo in precej lepe zobe. Vsaka ženska, verjete mi, ima nekaj, kar se lahko imenuje lepo. Verjete mi, čeprav ste vse prepričane, da sem grda — jaz mislim vseeno, da ni tako hudo z menoj. Z zadovoljstvom opazujem ženske, ki imajo noge, kakor korporal in one, ki imajo grde zobe. In moje samoljubje je pri tem prijetno segačano. Glejte, pridobila sem si moža, korak za korakom sem si pridobila njegovo ljubezen in znam jo držati. Moj mož me ne goljufa ali vara, česar ne bi mogla marsikaka lepa ženska o sebi trditi. Sem čisto priprosta, »grda« ženska, ki pa se zna priljubiti. V čikaškem klubu »grdih žensk«, če je sploh kak, so gotovo same nevednice. Hvalijo se s tem, česar nimajo. Ali je mogoče, da bi pustile svoji okolici pozabiti, da smo grde ravno tako, kakor lahko pustimo pozabiti, da smo krasne.«

Ljubljana.

— Prof. Fr. Kobal — ponesrečil! »Slovenec« je poročal, da je g. prof. Kobal ponesrečil, se poškodoval tudi na glavi in da leži v bolnišnici. »Upati je,« — piše »Slovenec« — »da se zdravnikom kmalu posreči ozdraviti delavnega in simpatičnega indendanta slov. gledališča.« Tako površno bi bili mogli poročati o tej nezgodi tudi vsi drugi listi, a »Slovenec« je hitel s poročilom, da je prof. Kobala le kompromitiral. Prof. Kobalu, ki obenem poučuje na gimnaziji, je zadnje čase razburljivo gledališko delo zraslo preko glave. Dasi mu pomagajo z vso vnetostjo gg. koncertni vodja Hubad in Oton Zupančič ter blagajnik Šapla, je bilo za prof. Kobala vendarle dela preveč. Veliko njegovo razburjenost pa so množile še razne težkoče z gledališkim osebjem in repertvarjem na eni ter razne opazke iz vrst občinstva na drugi strani. Kako ga je vse to bolelo, se je videlo iz njegovih razlag v dnevnem časopisu. Vedno je upal, da je končno razmere pri gledališču uredil, a red se mu je podrl vedno na novo. Dasi je začel z angažmanji osebja že E. Kristan in so bili angažmani že sredi avgusta t. l. skoro vsi sklenjeni, je vendar prišlo vsak hip kaj novega vmes, kar je razburjalo. Angažirana tenorista nista dospela, naslednika nista zadoščala, zbolela je prva pevka, dogovori z novimi reflektanti niso dovedli do cilja, repertvar se ni vselej obnesel, igrati so se morale stvari, ki niso bile niti indendanci po volji itd. Večno ista pesem, ki jo poljo vsi slovenski indendanti že 21. leto, ne da bi jih razumelo občinstvo. Spriči tisočih ovir in nepričakovanih zaprek se vselej ideali razprše, a skrbi in nervoznosti se množe. Tako je trpel tudi g. prof. Kobal, ko je videl, da je idealne načrte iz teorije sila težko, večkrat celo nemogoče prestaviti v realno prakso. To pa ga je razburjalo. Te dni je imel intendantno sejo v

gostilni pri »Zlatorogu«. Bil je zelo slabe volje. Na potu domov v Sodno ulico je šel še na izprehod, da se umiri. Dospel je po Dunajski cesti do železniškega tira južne železnice in hotel po železnih stopnicah preko tira, ki je bil menda zaprt. Na stopnicah pa je padel, se pobil in ranil na glavi in obrazu ter obležal. Našla sta ga policijska stražnika vsega premrzlega ter ga spravila domov. Nezvestnega so ga odpeljali naslednjega dne v bolnišnico (II. razred), kjer je ležal dva dni v omedlevici. Včeraj je prvič izpregovoril s svojo soprogo nekaj besed. Vobče se torej sode, da je postalo prof. Kobalu na stopnicah slabo. Nekaj dni je že hodil okoli ves izubujen. Govori se pa tudi, da ga je morda kdo udaril, saj je bilo v pozni noči na samem. To pa ni resnica. Ako si je pretresel možgane in se na hude mrazu še povrhu prehladil, bo potreboval za popolno ozdravljenje pač precej časa, toda pričakovati je, da okreva kmalu popolnoma. Gledališče ima letos mnogo nezgod, zato želimo, da bi bila ta zadnja. Z gospo Kobalovo sočustvujte brez dvoma vsakdo.

— Iz gledališke pisarne. Danes se ponovi zabavna opereta »Ptičar« za nepar-abonente, pri kateri so dosegle naše najpriljubljenejši moči lepe uspehe. Gospod Vondra je od svoje boleznij že okrevljal in je torej pričakovati, da pride ta melodiozna opereta do popolne veljave. — V nedeljo popoldne se na splošno željo pčnovi ob znižanih cenah občinstvu priljubljena opereta »Boccaccio« izven abonmaja, za lože nepar. — Zvečer prvič za par-abonente »Ptičar«.

— Slovenska opera. Nanovo angažirani prvi tenorist g. Anton Harfner-Karas je prišel včeraj v Ljubljano in se že udeležuje skušenj za prvi nastop v operi »Hofmannove pripovedke«, katere se vpisori že prihodnji teden in kjer poje g. Harfner-Karas naslovno vlogo. — Opra pripravljva Weisovo efektno ljudsko opero »Naskok na mlin«, opereta pa »Orfeja v podzemlju«.

— Dramatična šola. Prejeli smo: Skoraj vsako leto pred pričetkom gledališke sezone krožijo po ljubljanskih dnevnikih novice, v katerih se nanzanja, da je čas za vpisovanje v dramatično šolo. Zanimam se za stvar, ker sem prepričan, da je potrebno Slovencev povsod — torej na vsakem polju — naraščaja. Da je prepotrebem na vzvišenem dramskem polju, mi ni potreba še posebej povdarjati. Nekoč sem srečal g. X in prišla sva v pogovor tudi do takozvane »Dramatične šole«. Gospod X je bil skoro vžaljen, da sva začela v to smer. Dejal je, da Slovenci skoro gotovo ne bomo prišli do dramatične šole v resnem pomenu te besede. Na razglase o pričetku dramatične šole, se oglašajo vedno dovolj mladih ljudi obobjega spola. Ti so pa povečini iz rokodelskega stanu, in jim toraj manjka potrebne predizobrazbe. Pridejo in uporabijo se pri predstavah kakor štatiserija. Kdor ne pobegne pred zaključkom sezone, počaka da se zaključi sezona in potem zopet čaka, na razglas v dramatični šoli... Inteligentnejši in izobraženejši ljudje pa ne prihajajo v to šolo. Tako gre leto za letom... »Dramatična šola« je priredila že tudi javne izkušnje v »Narodnem domu« lansko leto pa celo v Slovenskem gledališču. Uspehi teh janih izkušenj so ostali pa v obzidju priredb. In zopet: tako gre leto za letom... Ni skoraj minila sezona v kateri se ne bi opravičevalo ravnatelstvo, da ji delajo ovire novo angažovani člani, ker se ne razumejo jezika in ga torej ne morejo pravilno izgovarjati. To mora biti, da se potolaži občinstvo. In to gre zopet leto za letom... Torej skoro vsako leto se angažira nove člane in sklepa nove pogodbe z novimi igralci. Vsako leto se mora tujec učiti našega jezika, ki ga potrebuje za dobo ene sezone. Vsako leto stane to učenje veliko truda. Če bi bila ta dramatična šola, bi bilo gotovo drugače. Pravijo, da »skoro gotovo Slovenci ne bomo prišli do resne dramatične šole. Jaz pa pravim: ustanovite resno dram. šolo in dobili boste inteligentnejši in izobraženi naraščaj za Slovensko gledališče.« Besede in zankanje ne veljajo. Besedam, katere so se pogrevala skozi vrsto let, naj končno slede dejanja! Resnično stane to denar; da pa brez žrtve ni uspeha, je jasno. Prepričan sem pa, da bi se dobilo tudi v tem slučaju pomoči, če bi se pričelo z resnim delom. Obračam se do naše nove intendantce, da bi ukrenila potrebno za osnovo take prepotrebne šole, da ne ostane tako, kakor je bilo doslej od leta do leta.

— Zvišanje obrestne mere. Upravni odbor Mestne hranilnice ljubljanske je sklenil, da se zviša obrestna mera za vloge s 1. januarjem 1913 na 4 in pol %.

— Smuške ture. Društvo za promet tujcev je izdalo zelo lepo in pregledno karto smuških tur (Skitturen) v Bohinju. Na ta način si more vsak narediti dober plan za svoje ture. — Ker obeta letošnja zima za zimski šport prav lepo sezono, bo gotovo naš lepi Bohinji zvalil vase mnogo smukarjev od blizu in daleč. Ta karta pa jim bo najboljša služila na njih poti.

— Vojska na Balkanu. Izšel je 3. sešitek tega dela z lepimi slikami.

— Odhor društva za zgradbo in vzdrževanje sokolskega doma Sokolu II. prsi vse cenj. dame, gospice in br. člane, da se vdeleže sestanka, ki se vrši v nedeljo 15. t. m. v zadnji sobi »Narodne kavarne« ob 9. uri popoldne, da oddajo tam svojo polo, če tudi se ni na njo še nabiralo. Radi predstojčega obnega zbora se prosí, da zanesljivo ta dan oddajo svojo polo ali blok z denarjem vred, če je pa prazna, pa prazno oddati.

— Kinematograf »Ideal«. Spored za soboto 14. nedeljo 15. in ponedeljek 16. decembra 1912. 1. Zabavna nedelja. (Humoreska.) 2. Reja slohov v Indiji. (Zanimiv naraven posnetek.) 3. Bedak si hoče vzeti življenje. — Samo zvečer. 4. Napačni policaj. (Amerikanska drama.) — Samo zvečer. 5. I. del »Katastrofa« ali Blik v temni noči. (Nordisk senzacijski film z ne še vidnimi sceničnimi efekti.) (2 minuti odmora.) II. del »Katastrofa«. 7. Prijetna zmoja. (Krasna

veseloigra Nordiskfilm Co.) V torek I. del Veselje priče. Pripravlja se Prežeha smrt. (Nordisk učinkovitost.) Od danes naprej so vsi sedeži prve vrste numerirani.

Trst.

Gibanje trž. postiljonov. Shod v hlevu. Narodno delo dr. Pretnerja. Trst, 12. decembra. Poročali smo že, da se vrši med trž. postiljoni plačilno gibanje. Zahtevajo namreč, da se jim povišajo plače za 25 kron na mesec. Na zadnjem shodu je bila sprejeta spomenica, ki je bila odposlana na pristojno mesto z zahtevo, da se da odgovor tekom šestih dni. Danes je potekel rok in sklican je za 9. uro zvečer javen shod v kons. društvu v Rojano. Na tem shodu se bo sklepalo o nadaljnjih korakih. Kakor rečeno, lastnik Dolenc ni še dal odgovora. Pač pa je naznanil postiljonom predvčerajšnjem popoldne, da naj se zberejo vsi zvečer v hlevu. Zbrali smo se. Prikorakal je Dolenc in se začel pogajati s postiljoni. Rekel je, da zahtevajo veliko preveč. Na vsak način pa je bil pripravljen se pogajati z njimi. Nato pristopi advokat dr. Pretner, ki je bil povabljen od strani Dolence na ta shod. In veste cenjeni čitatelji, komu je govoril v prilog »narodni« odvetnik dr. Pretner? — Dolencu, velikemu bogatašu, izkoriščevalcu ubogih postiljonov! Ali ni to infamno, nesramno delo tega advokata? Dr. Pretner je rekel postiljonom, da zaslužijo itak dosti, da je dosti za njih — 95 kron, kolikor imajo pač plače sedaj na mesec. Dejal je tudi: »Pa še obrtnega nadzornika se ne napadalo v listih, kakor tudi Dolence.« Pomislite, žal je dr. Pretnerju: hudo mu je, ker se je opozorilo c. kr. obrtno nadzorstvo na nered, ki se dogaja pri Dolencu in pri poštni direkciji, kateri prvi še do danes ni uredil zadeve radi delovnega reda, ki ga zahteva obrtni red. Pa še nekaj! Ko mu je dejal neki postiljon, da se bo štrajkalo, če se ne ugodí njihovim upravičenim zahtevam, je odgovoril dr. Pretner — poslušajte! — »Le štrajkajte saj imamo pri rokah vojake! Ne boste dosegli, poklicali bomo vojake, da bod ooni opravljali ta čas službo postiljonov!« Lumparija nad lumparijo! Umevno, da je dobil nato tudi Dolenc korajžo; dal mu jo je »ljubitelj« slovenskih trpinov — gospod advokat dr. Pretner. Po tej dogodbici, oziroma po tem »shodu«, sta odkorakala kapitalist Dolenc in dr. Pretner. Nekateri so rekli, da sta se podala v gostilno, zopet drugi pa, da sta šla v kavarno. Bržkone — kupčevat? Zakaj nastopa dr. Pretner tako nezaslišano, v škodo slovenskim ulužbenem? Bo ba je kaj dobil za to narodno delo? Kakor smo se informirali, je dr. Pretner stalni advokat gospoda Dolence. Potem pa že. Le tako naprej, gospod dr. Pretner! In ta clovek — dr. Pretner namreč — se nahaja celo v centralnem odboru »Delavske zavarovalnice proti nezgodam.« Vlada ga je imenovala na predlog Slovencev — slovenskih tržaških politikov. Zakaj se ni imenovalo kakega drugega? Kaj nimamo drugih ljudi, ala dr. Mandič, dr. Kisovec, dr. Sosič itd., ki imajo mnogo zaslug na narodnem in socialnem polju, ki so že veliko delovali med narodnim delavstvom! Gospodje v »Narodnem domu« so postavili torej dr. Pretnerja. Tega gospoda torej, ki tako postopa. Voditelj narodnega delavstva se trudi, da bi se izboljšalo stanje ubogih postiljonov, pri tem pomaga tudi državni poslanec gospod dr. Rybač z intervencijami na Dunaju itd., na drugi strani pa dr. Pretner podira, dela proti temu! Res ogorčeni smo, ko pišemo te vrstice. Javnost naj sode o delovanju dr. Pretnerja. Saj še nič ni napravil koristnega do danes, razun to, da je ruval vedno proti ubogim slovenskim delavcem. Mi kaj takega ne trpimo in tudi zanaprej ne bomo trpeli! — O današnjem shodu bomo poročali.

Porotno sodišče v Trstu. Mario del Tin, o katerem smo poročali, je bil obsojen na osem let ječe. Dobil bi pač veliko več, ko bi ne imel tako izvrstnega branitelja. Branil ga je dr. Josip Mandič.

Gorica.

Predavanje prof. Ferd. Seidla, ki se je vršilo v sredo, je bilo jako dobro obiskano. Že ime Seidl in njegova osebnost sama na sebi je učinkovala posebno med dijaki tako, da so prišli v tako velikem številu k predavanju. Razentega je vabila vsakega pa tudi izbrana tema in morda je prišel kdo tudi zaradi skiptičnih slik. — Profesor Seidl je znan geolog in rešil nam je v dvehurnem predavanju glavna goriška geološka vprašanja. Razjasnil nam je stvar, katero je po dolgem času in trudapolnem delu temeljito preštudiral; zato so mu pomagale izbrane skiptične slike. — Mislim, da ni nobenemu žal, da je obiskal to predavanje; pač pa si želi gotovo vsak v najkrajšem času slišati še kaj podobnega.

Strelnje vaje so upeljali tudi na c. kr. moškem učiteljskišču, in sicer za III. in IV. tečaj. Ker so pa povelja v nemškem jeziku, se dijak puntajo in odločno zahtevajo povelja v slovenskem jeziku. Kako se stvar odloči, ne vemo še. Zadnje predavanje za to leto se vrši danes, v soboto. Predaval bo dr. Karel Ozvald o bistvu in vzgojnem pomenu sugestije. Dr. Ozvald, znani avtor »Srednješolske vzgoje« je dober psiholog; zatorej upamo, da nas zadovolji v vsakem oziru.

— V spanju se ustrelil. Kdor nima dela, si preganja na katerikoli način svoj dolčas. Tako se je godilo tudi Mariju Keteju. Hudo se je dolgočasil in baš zato je šel na dvorišče v ulico Croce ter streljal s floberjem podgane. Ker pa je solnce precej močno pripekalo, je Kete s floberjem v roki zaspal. Med spanjem pa je sanjal, da vidi vse polno podgan. Brž pomeri; a nesreča je hotela, da je bil sam tista podgana na katero je sprožil svoj flobert. Kete je zadobil pri tem precej nevarno rano.

Pošljite naročnino, ako je še niste!

Med Bolgari.
(Poročilo dr. M. Rusa.)

Mesto Vratca. — Prihod »posebnega vlaka«. — Nekatero posebnosti.

Od Mezdre do Vratca je kakih 15 km. Ako bi bili šli kovat, bi bil oni »posebni vlak«, ki je prišel za nama, tekal gor in dol po železni cesti in naju iskal. Ako bi naju ne bil našel, bi se bil morebiti celo vrnil nazaj v Mezdre — in mi bi počasi z novopodkovanimi konji vozili naprej. Tako pa smo prišli okoli 11. dopoldne v Vratca.

Na kolodvoru so naš »posebni vlak« lepo pozdravili — mislili so si takoj, da za navadne ljudi ne vozi poseben vlak. Poslovila sva se od prijaznega postajenačelnika in sva izstopila.

Kolodvor je srednje vrste, lično praktično poslopje, kakor so sploh vsa bolgarska uradna poslopja.

Sluge so znesli najine stvari na peron — naš posebni vlak je nama za slovo zapiskal in se je z nekakim ponosom vrnil nazaj v Mezdre, kakor da se je zavedal, da je v polni meri izpolnil svojo dolžnost.

Pred kolodvorom sva našla izvoščeka, ki si je menda tudi štel v posebno čast, da bo vozil gospoda, ki sta se pripeljala s »posebnim vlakom«. Ukazala sva mu, naj naju pelje v vojaško bolnico.

Zapodil je po cesti s kolodvora in blato je škropilo daleč na okoli izpod koles. Tudi tu se je poznalo deževje. Vratca še nimajo tlakovanih cest — in ker se je zadnje čase tu mnogo vozilo, so bile ceste zelo izvožene.

Pripeljali smo se pred vojaško bolnico, ki je lepo novo poslopje. Odšla sva po stopnicah navzgor. — Že zunaj se je videlo, da je vsa bolnica polna in oživljena. Predstavila sva se kot slovenska zdravnik. Naravno je, da so naju zelo veselo pozdravili — kajti v bolnici je bilo mnogo dela. Še bolj potrebna pa je bila pomoč v drugih bolnicah, ki so jih napravili za silo v raznih šolah in drugih javnih poslopih. Tam so za prvo silo pomagali medicinci. — Zato so nama dali za spremstvo dva medicince, ki sta naju spremlja v one bolnice, kjer je bilo za naju odločeno delo.

Predno o tem kaj več poročam, naj nekoliko popišem mesto Vratca.

Mesto Vratca ima okoli 20 tisoč prebivalcev. — Leži v podnožju Balkana in tvori nekak prehod med nižavo, ki se razprostira na severni strani Balkana, do Donave — in med pokrajino na južni strani Balkana. Ulice doslej še niso uravnane, vse je v začetku. Hiše so večinoma prtilične, le tu in tam je kaka nova, enonadstropna stavba. Najlejša poslopja v mestu so šole. Tu je ženska in moška gimnazija in več ljudskih šol. Mesto ima tri pravoslavne cerkve — ena je stolna — poleg nje prebiva metropolit v svoji palači, ki je tudi le prtilična. Iz starih turških časov — pred l. 1878. — so ostale za spomin tri turške džamije — dve sta že na koncu svojega razpada — ena pa stoji še v dobrem stanju in se bo menda ohranila za spomin na čase turške sužnosti.

Lepa stavba je tudi tovarna za svilo. V Vratcih se izdeluje svila, ki je znana po svoji finosti. Izdelujejo jo deloma tudi še po hišah. Iz svile se delajo lepe vezene. Jugoslovanske žene so sploh znane kot umetnice v vezanju. Dasi se priznava v tem oziru prednost srbskim ženam — posebno iz Stare Srbije — vendar dobiti tudi na Bolgarskem med priprostim narodom izdelke — ki bude občudovanje. Na ženskih narodnih nošah se vidijo krasne vezene domačega dela. Sviloreja je na Bolgarskem sploh zelo razširjena.

Mesto Vratca ima dvoje posebnih oddelkov: prav ob robu pogorja tiči turški del — in poleg njega — ciganski del. V večini mest na Balkanu je bilo tako, da so se delila v turški in krščanski del. Iz dobe pred osvobojenjem je ostal tudi turški del v Vratcih. Seveda se Turki lahko svobodno gibljejo — in jim nihče ne stori kaj žalega. Pravega prijateljstva med Turki in Bolgari seveda ni, ker Bolgari vidijo v Turkih še vedno ene naseljence, ki jih je Turčija naseljevala po vseh večjih krajih, da so gospodarili nad kristjani. Pred osvobojenjem ni imel Bolgar nikakih pravic na svoji zemlji in če mu je Turek storil krivico — se ni imel kje pritožiti.

Ko je l. 1878. Bolgarija postala svobodna so se razmere izpremenile — in Turki sedaj životarijo v svojih mestih in počasi izginjajo.

Ko se je začela vojna je nastal v turškem delu mesta velik strah — Turki so se bali, da bi Bolgari ne planili nanje. Toda zgodilo se ni nikomur nič žalega — in zdaj hodijo že bolj zapupno. Seveda slutijo, kaj se godi tam ob Cataldži — zato se le malo pokažejo na beli dan; posedajo doma in premišljajo o usodi, ki je zadel Turčijo.

V turškem delu mesta je precej tiho in mirno, zato je pa v ciganskem bolj veselo. — Cigani se pečajo večinoma s kovaštvom; v svoji stroki so dobri mojstri; izdelujejo tudi suho robo — seveda, če morejo — tudi uzmajo. Drugače nisem slišal pritožb proti njim. Kot pleme svoje vrste žive sami zase — in se stikajo z drugimi, kolikor to zahteva posel in kupčija.

Seveda so Vratca ob najinem prihodu iz gledala nekoliko drugače, nego sicer. Vojna se je poznala tudi tu.

Več kot polovica trgovin je bila zaprta — ker so vsi moški, gospodar, sinovi, hlapi in sluge — v vojski. Hoteli, gostilne itd. so istotako zaprti — ker so v njih — državna skladišča za razne potrebe. Torej v mestu ni bilo onega življenja, kakor sicer. V znak žalosti so tudi ženske odložile vse dragocenosti in okraske — da rabim tuje besede — ves lišp in kinč. Bogate dame so odložile klobuke — in so nosile na glavi navadne robce — sploh vse prebivalstvo se je zavedalo, da so zdaj resni časi in da je dolžnost vsakega, da stoji v službi domovine. Vsi so radi storili vse, kakor je odredila vlada. O narodni požrtvovalnosti bolgarskega ljudstva sem se tekom svojega bivanja v Vratcih mogel večkrat prepričati. Pa o tem pozneje.

Najnovjša telefonska in brzojavna poročila.

POSLANSKA ZBORNICA AVSTRIJSKA.

Dunaj, 13. decembra. Parlament se je sestel danes ob 11. dopoldne ter nadaljuje debato o rekrutnem kontingentu. Zbornica je sprejela predlog o rekrutnem kontingentu. Nato je pričela z razpravo o naboru konj. Vlade stranke so se zedinile na sledeči predbožični program. Jutri se prične razprava o predlogi o vojnih dajatvah, ki naj bo do torka rešena. Nato pride na vrsto proračunski provizorij in za njim provizorični poslovnik, ki naj se podaljša samo za pol leta. Po možnosti naj se reši pred Božičem tudi službena pragmatika.

KONZUL EDEL NA DUNAJU.

Dunaj, 13. decembra. Konzul Edel je dopel danes iz Belgrada na Dunaj in imel takoj daljšo konferenco z zunanjim ministrom Berchtoldom.

MIROVNA KONFERENCA V LONDONU.

London, 13. decembra. Srbski, grški in Črnogorski delegati za mirovno konferenco v Londonu, so prispeli semkaj včeraj popoldne. Otvoritvi konference bo prisostvoval tudi angleški zunanji minister sir Grey in pozdravil vse goste. O avstrijsko-srbskem sporu sodijo v londonskih političnih krogih zelo optimistično, dočim vlada glede rezultata mirovnih pogajanj samih velik pesimizem. Kakor se zatrjuje, se balkanski delegati še vedno niso zjediniili glede skupnega programa. Bolgarska je sicer sestavila nekaj program, proti kateremu pa se silno protivi Grška. Po tem programu bo imela Bolgarska skupno mejo s Turčijo in sicer bo šla meja ob reki Ergeni čez Ljule Burgas do Midije na Črnem morju. Drinopolje pade torej v bolgarske roke, čeprav se bo trdnjava podrla. Turki odločno zahtevajo Drinopolje zase in mejo ob Egejskem morju, kar pa ne soglašajo z grškimi interesi. Delegati pričakujejo, da bodo pogajanja trajala šest tednov. Konferenca se še ne prične v ponedeljek, antpak še-le v sredo.

POSLANIŠKA KONFERENCA.

Berlin, 13. decembra. »Lokalanzeiger« poroča iz Pariza, da bo na programu poslaniške konference, glede katere je odšel londonski francoski poslanik Cambon v Pariz po informacije, med drugim tudi dardanelsko vprašanje in predlog, da se postavi Solun pod evropsko varstvo.

CORRIERE DELLA SERA IN BARON HÖTZENDORF.

Milan, 13. decembra. Današnja »Corriere della Sera« vehementno napada novega šefa generalnega štaba, barona Hötendorfa. List piše: Preteklo leto, za časa italijansko-turške vojne, je baron Hötendorf kot takratni šef generalnega štaba skušal pridobiti Švico, da bi v slučaju potrebe skupno z Avstrijo napadla Italijo in sicer Švico od severo-zapadne, Avstrija pa od severo-vzhodne strani. To samovoljno postopanje Hötendorfa, ki je sedaj zopet prišel na svoje staro mesto, je silno vznemirilo bivšega avstrijskega zunanjega ministra grofa Aehrenthala, ki je tudi zagrozil s svojim odstopom, ako Hötendorf ne zapusti svojega mesta, kar se je končno tudi zgodilo.

DR. DANEV O SITUACIJI.

Pariz, 13. decembra. Berlinski dopisnik »Tempa« je imel dolg govor s predsednikom bolgarskega sabora dr. Danevom o politični situaciji, o kateri se je dr. Danev izrazil sledeče: Bolgarska bo na vsak način zahtevala Drinopolje zase in se ne bo za to strašila nobenih žrtve. Če se Turčija ne bo hotela udati, se bo vojna nadaljevala. Bolgarska vojaška situacija je nad vse ugodna. Tega smo si v svesti in zato bomo tudi vstrajali pri svojih zahtevah glede Drinopolja. V interesu Turčije same je, da sklene mir. Podpisanje miru, s katerim ne bi bil narod zadovoljen, bi ne pomenilo ničesar drugega, kakor zavlačevanje vojne. Čisto gotovo je, da bi čez par let zopet prišlo do vojne, ki bi trajala toliko časa, dokler Bolgari ne bi dobili v roke tega, kar zahtevajo. Upam, da bomo imeli vspeh. Politična situacija je ugodna, posebno, ker je pričakovati, da se bo avstrijsko-srbski spor rešil mirnim potom.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.

Last in tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani

Celo noč odprto

Kavarna Leon

Celo noč odprto

Stari trg št. 30.

A. Kje pa pustite prusiti svoje nože in skarje?

B. Pri gosp. Ivanu Kraigherju. On je fin umetni brusar.

Tudi se dobi pri njem vsakovrstno zelo dobro blago. Obiščite ga, stanuje v Ljubljani, Židovska ulica št. 3.

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kuhinje in predsobe, se išče za takoj ali pa za februar 1913.
Ponudbe pod „Stanovanje“ na „Prvo anonimno pisarno“.

Iz proste roke se prodaja

ključavničarsko orodje

stroje in vse k delavnici spadajoče predmete. Poizve se v Skofji Loki pri kolodvoru št. 47.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana

priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblatveno koncesionirani optik in strokovnjak svoj

optični zavod.

Dalnogleda, toplo-
mere, in zrakomere
vseh vrst.

Očala, ščitniki natančno po zdravniškem receptu.

Cenike pošiljam na zahtevo zastonj in poštne prosto.

! Pozor trgovci!

Od danes naprej se prodaja galanterijsko blago in pletenine iz konkurzne mase Ludovika Dolenc, v Prešernovi ulici

pod tovarniško ceno.

Pod ugodnimi plačilnimi pogoji se prodaja ali odda v najem

hiša z velikim vrtom

na Brudu, četrta ure od Novega mesta.

Natančni pogoji in kupne cene se izve pri pekarskemu mojstru

JOSIP VOVKU v Kandiji.

MIHAEL KASTNER, Ljubljana

Kongresni trg števil. 10

dobavlja najcenejše: specerijsko blago; jedilno in živino sol; petrol ej (tudi v originalnih pločevinastih posodah); obdačen in neobdačen bencin za motorje in avtomobile; gasolin, cigroin za razsetljava; gorilno olje za Diesel-motorje; vseh vrst strojno olje; parafin itd. itd.

Vse mineralne vode in studenčne produkte vedno sveže v zalogi.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 do 60 K komad, tako da si vsakdo lahko izbere.

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi vladno priporočam največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev in trakov

z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence.

FR. IGLIČ

Ljubljana, Mestni trg št. 11-12

Lasne kite

po 5, 7, 9 in 12 K. Barva za lase in brado „Neril“ od dr. Dralea v steklenicah po 2 in 4 K. — Lasne podlage in mrežice vse vrste. — Lasulje, brade, šminke itd. za gledališča. — Šminke in puder za ulico, vse po jako zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli, Ljubljana

Pod Trančo 1 (zraven čevlarskega mostu) izdelovalnica za vsa lasna dela.

Gramofoni - automati !!

□ □ □ tovarniška zaloga □ □ □

GRAMOFON-AUTOMAT za gostinčarje z vmetom po 10 ali 6 v. in z 20 kom. in 1000 šivank samo 95 K

FINI GRAMOFON z 10 komadi in 1000 šivank samo . . . K 30-

Za vsak gramolon pisмено jamstvo.

Gramofon-Atelier

A. Rasberger

Ljubljana, Sodna ulica 5.

Pazite natančno na naslov. Jaz ne prodajam ur in šivalnih strojev. Imam specijelno samo gramofone, godbene automats in druge mehanske godbene stroje. Lastna delavnica za popravila.

Pišite po cenik. — Predno kjé kupite, ogledjte si mojo zalogo.

Vse potrebščine in vsakovrstno kolesje v zalogi.

Mednarodno spedijsko podjetje

R. RANZINGER, Ljubljana.

Ustanovljeno 1876.

Telefon števil. 60.

Podjetje za prevoznino c. kr. priv. juž. železnice. — Carinska agentura c. kr. glavnega carinskega urada v Ljubljani. — Redni nabiralni promet na vse strani. — Reekspedija in skladišča. — Ekspresni promet obojev. — Transport in shranitev mobilja. — Agentura avstr. Lloydja. Pisarna v mestu: Selenburgova ulica 3. Centrala in skladišče: Cesta na južno železnico 7. Podružnica: Glavni carinski urad, južni kolodvor.

Zimsko perilo

volnene srajce, spodnje majice in hlače, pleteni telovniki, nogavice, dokolenice, rokavice, gamaše, kožuvinaste čepice, snežne čepice, ščitnike, kolenogrelce, trebuhogrelce, žilogrelce in druge predmete za gospode

priporoča

modna trgovina za gospode:

P. Magdič, Ljubljana

nasproti glavne pošte.

BOŽIČNA DARILA.

Cene je kakor od vsake razprodaje.

Briljant prstane (prave la) . . . od K 15'— naprej	14-kar. zlate damске ure . . . od K 20'— naprej
Diamant prstane od K 10'— naprej	14-k. zlate dam. ure z briljanti od K 48'— naprej
14-kar. zlate prstane od K 3'50 naprej	14-k. zlate dam. ure z diamanti od K 28'— naprej
Briljant uhani od K 60'— naprej	14-kar. zlate damске verižice od R 19'— naprej
14-kar. zlati uhani od K 3'50 naprej	14-kar. zlate damске colier . . . od K 9'— naprej
14-kar. zlate zapestnice od K 18'— naprej	14-kar. zlate moške verižice . . . od K 19'— naprej
14-kar. zlate zapestnice z uro . . . od K 80'— naprej	14-kar. zlate moške ure od K 40'— naprej
Srebrne zapestnice z uro od K 18'— naprej	14-k. zlate moške ure z 2 pok. . . od K 60'— naprej
Srebrna tula ura od K 20'— naprej	itd. itd.

Velikanska zaloga ur, verižic iz zlata, srebra, jekla in nikla, kakor vseh drugih v mojo stroko spadajočih predmetov, pariške marmornate ure itd.

Moje cene so tako nizko stavljenе, da največji konkurenci klubujem in nudim mojim cenjemalcem največje in najboljše jamstvo.

H. Suttner

Glavna in razpošiljalna trgovina Glavni trg št. 25
Podružnica in delavnica Sv. Petra cesta št. 8.

— Lastna protokolirana tovarna ur v Švici. Tovarniška znamka „IKO“. —
— Edino zastopstvo za Kranjsko tovarne „ZENITH“. —

Velika božična prodaja.

Čudovito nizke cene!

Največja zaloga narejenih oblek, zimskih sukenj, ulstrov, pelerin, hlač, telovnikov, klobukov in čepic za gospode in dečke.

Vsakovrstni kratki kožuhi, mestni in potni kožuhi z različno kožno podlogo.

Največja izbira konfekcije za dame in deklice: Jopice paletotov, pelerin, kostumov, kril, bluz, pasov, čepic.

Koljeri in mufi iz vsakovrstne kože.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana,

Glavni trg 5.

Brzjavka.

V italijanski kuhinji

totela pri Maliču nasproti glavne pošte
e dobe vsak dan asortirane morske ribe. Vina
amo iz najboljših kleti in sicer: brionska,
orenška iz agrarnega zavoda. Opolo-vino po
2 v liter za družine na dom postavljeno itd.

Del. glavnic:
K 8,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad
K 800.000.

Stritarjeva ulica števil. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %